

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncis

Direcció: MONTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.ª

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15.

Avuy s' acaba per folletí la comedia

MON DE MONAS LA VRITAT DE LA COSA

II

La lectura de nostre article anterior referent á l' assumpto que torna avuy á posar la ploma en nostra mà, ha fet dir á mes de un *soi disant* catalanista, que anem guiats per l' afany de dividir las forsas vivas que treballan en pró de la causa de Catalunya.

¡Que 'n van d' errats!

Los que aixís pensan no saben qui som.

Els prou diuen que de Lo TEATRO CATALA no 'n fan cas.

Fins pretenen fer créuer que ningú se n' ocupa.

Y ells mateixos, ocupantse 'n y llejintlo, desmenteixen lo que diuen.

Parlan com parlan per carencia de rahons per oposar á las nostras.

Perque no poden desmentirnos.

Perque no troban en nostra vida periodística un sol fet que desautorisi nostra conducta.

Ni que ho busquin ab una llanterna com lo mateix Diógenes.

Lo TEATRO CATALA defensa avuy lo que sempre ha defensat: l' autonomia de Catalunya dintre la unitat de la patria espanyola.

Lo TEATRO CATALA no renega de Espanya.

Nosaltres reconeixem dos patrias: la patria xica regional, la terra ahont hem nascut, y la patria nacional ó sia Espanya, de la que 'l Principat forma part desde antichs temps.

Y 'ns rihem de 'ls que sostenen que no mes se té

una patria dient que no 's té mes que una mare.
De mares tots los cristians ne tenim ~~duas~~.

La mare de qui hem nascut y la Mare de Deu que és mare de tots.

Aixís veyem la patria: Catalunya d' ahont som fills, y Espanya á la qual está unida la terra catalana, Espanya que 'ns ha de dur amor gran.

Y perque no 'ns porta lo que és de drèt á causa de una centralisació perjudicial, per això precisament som regionalistas.

Y perque volem alcansar lo benestar de nostra terra estimada sense apartarnos de la unió ab las demés regións germanas que considerem com de una sola familia, per 'xó som evolucionistas.

Y perque las Bases de Manresa, en nostre concepte retrasarám l' anhel vivíssim d' arribar per graus á millorar la sort de la regió catalana, per 'xó mostrantnos conformes ab son ideal no ho estem ab totes sas disposicions.

Y perque som franchs y serios com deurian serho tots los catalans, parlem ab lo cor á la mà y 'ns apartem de las fanfarronadas y extravagancias que en mes de una ocasió fan alguns que 's tenen per patriotas ó que á lo menos volen passar plassa de serne.

Nostre procedir no 'ns pesa.

Sembla que som de la minoria y en rigor som de la majoria.

Si: de catalans que pensan com nosaltres n' hi ha moltíssims.

No fan unions ni adhesions ostensibles, es cert. Mes están adherits á un sol pensament d' amor patri.

No són boladistas, ni fan actes.

Potser no 'n fan, perque aixó de fer actes és cosa de comedia.

Y la comedia és cosa de teatro, cosa ficticia.

Mentres pera 'ls catalans lo finjiment hi és de

sobra y saben que hi ha un ditxo que diu: «molta fressa y poca endressa».

Y un altre que diu «molt soroll y pocas nous, ó molts boixets y pocas puntas».

Qu'és precisament lo que està succehint.

Digui sino 'l menos observador.

De tant parlar de la qüestió catalana en la premsa, en meetings, en centres y en las Corts ¿qué n'hem tret de profit?

Donar gust á nostres adversaris; fer caldo gras á 'l centralisme.

Donar lloch á una dissidència entre entitats que deurian avenirse; fer esclatar egoismes entre personalitats mes ó menos ambiciosas, que volen conservar una supremacia en los assumptos regionals.

Semrar y alimentar rencunias entre Catalunya y sos detractors.

Afluixar llassos que convé conservar ab forsa, per' que la baga que 'ls aguanta no 's estrenyi massa quedant convertida en nús que 'ns endogali.

No saber, ab menos crits y ab mes talent, aprofitar una ocasió que hauria estat una gran embranzida práctica en favor de 'l catalanisme.

No fer bon ús de la energia patriótica quant fa poch temps hauria pogut servir de molt.

Empenyarse en agafar la lluna ab un cove, volent de cop y volta 'l triufo complert.

Potsé aquet llenguatge nostre siga tildat de impropri per aquells que 's diuhén entussiasas catalanistas.

Mes no ho será, no, per qui reflexioni.

Los fets lo justifícan.

¿Hónt són las forsas regionalistas en los municipis?

Casi no 's hi veuen.

Algún regidor en algún d'ells... y prou.

¿Ahónt són en las Diputacions?

¿Quins alcaldes regionalistas s'ha lograt tenir?

Dos, que sapiguem: lo Sr. Font á Reus y un quant temps lo Dr. Robert aquí á Barcelona.

¿Y 'ls va nombrar lo poble? No: degueren sos nombraments á 'l centralisme.

De manera, que 'l regionalisme per' triuñar ha de menester l'apoyo del centralisme.

Qu'és lo que havem dit moltes vegadas.

Lo catalanisme ha de obrirse pás per la persuasió, així en Catalunya com en lo restant d'Espanya, y sobre tot á Madrid.

Per vèncer ha de convèncer.

Aquí és fácil y per aixó creix nostre bell ideal.

Fora d'aquí ja no ho és tant.

Existeix una lluyta.

S'ha de guanyar una batalla empenyada ab lo centralisme.

S'han de aplegar totas las forsas de la causa catalanista.

Convé una unió forta, compacta.

Una unió que tots la acceptin.

Una unió verament patriótica.

Unió que no veyem probable mentres hi hagi disgustos y divergencias en la premsa catalanista.

Mentres los de *La Unió* y 'ls que no 'n són, prefereixin l'amor propi á l'amor patri.

Mentres no deixin de banda comportaments egoistas y mesquins.

La Unió catalanista ha de deixar sa intransigencia pretensiosa y 'ls periódichs que la apoyan—sobre tot *La Renaixensa*—han de aconsellarli aixó si volen acabar las divisions.

La Veu de Catalunya ha de fer altre tant si vol acreditar son titul y no sèr sols *la veu* de 'ls que la escriuhen y llejeixen.

Aquets diaris contribueixen á dividir 'l catalanisme.

No 'l dividim nosaltres que ja hem proposat medi práctic de trobar remey.

Ja 'l recordará 'l lector: reunir una assamblea ab tots los elements de la regió y qu'aquesta fassi 'l programa catalanista.

Pero no 's ferá: ¡qu'és cas!

No pas per ara.

Algú podria cáurer de 'l pedestal.

Aqueixa és la vritat de la cosa com acabarem de demostrar.

P. DE R.

Revista teatral

Principal.—Diumenge tingué lloch la inauguració de temporada de Quaresma ab una companyia de sarsuela gran, dirigida pe 'l reputat director d'orquestra Sr. Pérez Cabrero posant en escena la celebrada obra de 'l mestre Chapi, *La tempestad*.

Tots los executants foren aplaudits y cridats á las taulas.

Novedats.—Reformada aparegué la companyia Mariani ab la obra de Sardou, *Dora*, diumenge passat per inaugural de 'l segon abono.

Lo públich acceptá 'l treball de 'ls nous artistes per resultar perfecte, enquadrat á las exigencias dramáticas, y per portar en tots sos detalls la mes refinada, exquisita y artística observació.

La naturalitat tenen per objectiu y á ella y per' ella donan lo fruyt de son treball.

En altrás revistes detallarem nostras impresions respecte á 'ls nous elements que per primera vegada s'han presentat á nostre públich.

Tivoli.—Ha obert sas portas per' durant la Quaresma, ab una companyia de sarsuela clàssica, dirigida pe 'l renombrat tenor Bérge.

La obra inaugural fou la preciosa sarsuela de Camprodon y de 'l insigne Mtre. Barbieri, titulada: *Los diamantes de la Corona*.

L'interpretació fou justa, sobressurtint lo Sr. Bérge que encara fa gala d'una veu fresca y extensa y una dicció clara y pura com requereixen las obras de nostre repertori antich.

L'empresa 's desviu per complaure á 'l públich donant cada nit diferent obra.

Y aquest hi acut omplint lo teatro.

Granvia.—*El patio* és titulada l'última obra estrenada en aquest teatro, original de 'ls germans Alvarez Quintero.

Aquí vulgui que en las produccions dramáticas hi hagi argument que porti peripecias y sían aquestas interes-

sants en son desenvolupament, no li agradarà la obra citada: no li trobaran perquè no n'hi ha.

Pero si hi admiraran un diàlech pulcro, empedrat de xistes tots de bona lley, tipos bens senyalats y fins á l'últim sostinguts, saturadas las escenas de aquella plácida y ensemps encantadora calma que esparrama per tot indret lo sol d' Andalusia.

El patio és una fiell successió d' escenas íntimas en las que hi están retratadas costums, llenguatje, tipos y habitacions de l' andalusita terra.

L'execució fou de primera, distingintse en primer terme la Sra. Garcia y 'ls Srs. Cebón, Fernandez, Güell y altres que no recordem.

A l' final de la obra foren cridats á las taulas [autors y actors pe l' numerós públich que omplia de gom á gom l' afortunat teatre.

Eldorado. —La *troupe* de senyoretas austríacas voladoras ha omplenat lo cartell y ha fet que cada nit hagia sigut un *lleno* á vessar.

Ya quant aparagueren per primera vegada diguerem lo que 'ns semblava l' treball d' aquestas rossas papallonas que volejan d' una part á l' altre de l' escenari. Seria ociós avuy, ferho altre vegada.

Sols repetirem: que és un treball digne de veurers y que l' públich amant de lo bonich y nou no faltarà á presenciari-lo.

Saló de Bellas Arts. —*Gran solemnitat musical.* — La celebrá diumenge 4 de l' corrent, la Associació de 'ls coros de Clavé en lo Saló de Bellas Arts en commemoració de l' XXVI aniversari de sa mort.

La Junta organitzadora s' olvidá de LO TEATRO CATALA, no enviantli invitació. Però nostre setmanari que creu que sos debers valen mes d' una pesseta, aná á la taquilla á depositá l' preu de la entrada per' contribuir dintre sa modesta esfera, á l' major lluhiment de la festa.

Nos creuriam indignes d' escriure en catalá si faltessim á honrar la memoria de nostre gran músich-poeta.

Hi prengueren part 52 societats corals component un total de 1200 coristas.

Lo gran saló presentaba magnífich cop de vista. Estable ple com un ou.

Foren aplaudidas y repetidas las composicions mes cap de brot, mereixent probas de distinció la soprano Sra. Huguet, lo professor d' orga Sr. Daniel, lo baix Sr. Lozano y l' barítono Sr. Romo.

Lo coro infantil y la Banda municipal reculliren abundosos aplausos.

Resultá una festa solemne digne de l' artista á qui 's dedicaba. — MATHEU.

LO SEGURO DE VIDA Y 'LS LLEGATS

per medi de l' socorro mutuo

III

Demostrada la virtualitat de l' seguro de vida que per medi de primas determinadas poden fer en bè de 'ls hereus las personas que disposan de medis per' satisfer cada any una cantitat regular, anem ara á probar que també las classes pobres tenen manera de llegar á las sevas familias una cantitat bastant á lliurar de la miseria fins á las que 's troban en la situació mes crítica que donarse puga.

Lo seguro de vida és medi bo per aquellas personas de possibbles ó de regular passament: á l' socorro mutuo han de acudir las que no disposan de diner per' pagar crescudas primas. Lo mutuo socorro és lo refugi de l' pobre, perquè tothom troba l' modo de correspondrer al pago de las cuotas que s' obliga á satisfer.

Mes com hem dit diferents vegadas y hem de repetir avuy, la imprevisió és molta, la apatia és gran en aquest assumpto, la rutina fa ignorar lo que l' sentit comú indica y manifesta, y en aquest cas concret fins devé-gadas l' egoisme máta 'ls bons sentiments.

En las regions ahont sols se pensa en lo de l' día, en aquellas, per exemple, en que un vagarro no s' aixeca ni per dur una maleta d' un passatjer si no se l' retribueix á la mida de l' seu gust, en las que no 's recordan de un demá, 's comprenen fins á cert punt tanta apatia, rutina, ignorancia ó imprevisió: en las personas que viuen deslligadas de 'ls afectes de familia, en las de sa edat jovenil no ensenyada encara per la experiencia, no és de estranyar l' egoisme que deixan traslluhir ab son indiferentisme; pero en nostra regió catalana, ahont generalment se calcula y 's pensa, en lo que és comú associarse per' cassos de malalties, la classe treballadora y la mes pobre també tenen del tot descuydat un punt tan interessant com lo de probar per la previsió l' amor á 'ls sobrevivents, sian marit ó muller, pares ó fills.

[Sembla estrany!]

Mes sí: en Catalunya, dins mateix de Barcelona 's vèu semblant extranyesa. Són innombrables las germandats que existeixen: gran número de habitants están inscrits á una, duas, tres ó mes de aqueixas associacions que donan subsidi si está malalt l' individuó que hi pertany. D' aixó despren que en aquesta capital hi ha potser 300,000 personas que cada una d' ellas paga durant l' any per terme mitj de vuyt á nou duros de cuotas á 'ls montepios de malalts ab la idea de cobrar en cas de tenir una malaltia. Moltes de aqueixas personas tenen la sort de no sofrirne cap: algunas passen afortunadament anys y mes anys sense necessitar subsidis y á l' enmallir la dolencia és curta y grave causantlos la mort; de lo que resulta que han pagat de mica en mica una gran cantitat, la qual si be ha servit per' que la germandat hagi socorregut á bon número de associat, no n' participat l' pagador mes que alguns días, deixant solsament trenta ó quaranta pessetas per l' enterro.

Y si l' difunt és pare de familia y tenia fills, ó si era v. gr. un pobre manobre ó un treballador de las brigadas ó un jornalr sense feyna sogura, allí queda una viuda ab quatre ó cinch criaturas, sense recursos de cap mena y condemnada á la mes espantosa miseria. [Y aixó és lo resultat á pesar de que las germandats tal volta havían costat á l' mort cinquanta duros no mes 'sent de duas y transcorreguent deu anys avans de caurer malalt!]

Pero aquell home, aquell bon home ni hauria pensat en montepios, ni s' hauria ficat en un tan sols. Hi va entrar per rutina, ó per indicació de un vehí, ó perquè l' seu pare ja era soció, ó per prechs de algú andador, ó per algún compromís, ó perquè sí, per qualsevol causa, menos per la previsió que hauria de haver estat la única y verdadera. Ni s' hi fixaba, ni se 'n cuydaba, ni se 'n va recordar fins que va serli precis aná á buscó á l' metje. Ell ó sa muller pagaban cada mes la pesseta ó 'ls sis rals; no anaba á juntas y aixís se desfeya cad' any de sis ó vuyt duros sense adonarse'n, y algún diumenge quant no anaba massa júst ó no la ballava magre no 's miraba gayre en gastarse un parell de pesetas en algún gasto de l' tot innecessari.

Lo fet és que la viuda y 'ls fills de aquell infelís quedan victimas de la imprevisió de aquell pare, què tot y 'sent iuprevisor no deixaba d' estimarlas y que á l' veure 's en perill de mort hauria sens dúpte volgut deixarlos un passament.

Pero no ho va fer—s' dirá—á causa de sa pobresa, perquè tenia de atendre preferentment á las necessitats de la vida, á donarlos lo pa de cada día, á ferlus viurer, que aquesta era la seva principal obligació, obligació que l' privaba de reunir la cantitat previa per suscriure una polissa de vida que á l' morir ell assegurés á la muller un capitalet de un centenar de duros.

—No—direm nosaltres;—no ho va fer per ignorancia. No ho va fer perquè las classes desheratadas, las classes pobres, generalment no hi pensan en lo porvenir de 'ls seus descendents, muller inclusive. Si aquell pobre home, (y tots los de l' seu bras) hagués pensat, hauria trobat medi de deixar alguna cosa, no mitjatsant l' estalvi puig hi ha treballador tan ple de atencions que per desgracia seva no pot estalviar res... No ho va fer (y tampoch ho fan altres) per la rutina, perquè no sabia com s' havia de fer, perquè aquí no és costum... per no haverhi atinat.

Convenim en que aixó algún temps enrera era causa atendida, tota vegada que aixó com las germandats es cosa antiga y sapiguda, l'auxili en cas de mort es cosa nova y poch coneguda en nostra capital. Pero avuy ja no es prou disculpa, perque fa algún temps que s'han establert medis en favor de 'ls pobres, á fi de que tothom ab infima cantitat deixa llegats modestos, pero prou crescuts per ser de gran utilitat y per allunyar la desesperació de las familias necessitadas quant ploran la mort de algún de 'ls seus.

Lo sacrifici es tan insignificant que no arriba á un duro cada any: lo llegat tan consolador, que arribar fins á noranta duros; lo medi tan senzill, que tothom pót acudirhi: lo resultat tan bo, que no cal duptarne.

Y en bè de las personas á qui mes ha de convenir, ho explicarem en lo próxim numero.

U. C. B.

L' ASSUMPTA

Cant II

FLETXA DIVINA

*Vulnerasti cor meum in uno
oculorum tuorum. Can. IV.*

Llansant á les estrelles
mirades de tristor,
la bella Sulamitis,
la filla de Sion,
sent una ven tant tendre,
sent un accent tants dols,
que, en amorós deliqui
se derreteix y's fon.

La veu que n'ha sentida
sembla la veu d'Amor,
la veu que n'ha sentida
dels llabis del Espós,
—Aparta'ls ulls, Aymia,
que una mirada sols,
sols una miradeta
ja'm fa volar d'amor.
Aparta'ls ulls, Aymia,
no'm miris més, Colom,
que tens unes mirades
que'm saben ferir'l cor.—
També á la seva Aymia
també ferirla vol.

La veu tant agraciada
ab son sagell al cor,
á la Reyna del Líbano,
del Líbano y Sarón;
la veu ab tantes ensies,
la veu ab tant ardor,
la veu tant anyorívola
per lo desert del mon,
que també vol ferirla
lo místich Fletxador.
Ja salta per les serres,
les serres y turons,
ja los collets traspasa
de Galaad y Hermon,
ab l'arch plé de sagetes
y ab lo buyrach al coll.
Mirant per los ramatjes
de Nazareth en flor,
y per les gelosies
que fan los lliris grochs
al peu de les marjades
dels rius Jordá y Cison.
fa blanch d'una sageta
lo celestial Nemrod,
sageta que encenia
en son pit ardorós,
á la més pura Verge
ferintla al mitj del cor.
Sentintse al cor ferida,
cantava á son Espós:
—Divina n'es la fletxa,
divi lo Fletxador,
la llaga n'es tant fonda
que'm dona vida y mort,
la voladora fletxa

la tinch clavada al cor,
l'hi tinch tant clavadeta
que no's pot traurer, no.
Divina n'es la fletxa,
divi lo Fletxador.—

JAUME BOLON.

(Seguirá.)

Saló de descans

Segons diaris parisiens, ha tingut lloch en aquella capital la primera audició de 'l poema sinfónich *La vida de un héroe*, de Ricardo Strauss.

Diuhem que és una obra acabada, de molta fibra y que son autor ha donat á coneixer la frescura de sa imaginació y 'ls fondos coneixements técnichs que posseheix.

Consta de seixanta temas que 'l mestre 'ls ha desarrollat maravillosament. Alfredo Bruneau diu que no coneix res mes emocionant ni mes noble que 'l final de 'l poema.

Han sortit per Madrid los reputats autors dramátichs Sres. Alvarez Quintero que habian vingut per assistir á 'l estreno de sa obra *El patio* que ha tingut lloch en lo teatro Granvia.

—No sabem com está lo de 'l reglament per la associació d'autors catalans per constituir un teatro católich.

—Torna á surtir lo setmanari *La barretina* que vé ab molta valentia á defensar la causa catalana.

Imp. de Pujol y C.—Tallers, 45, Barcelona.

BANCO VITALICIO DE ESPAÑA

La Previsión y Ranco Vitalicio de Cataluña

Compañías de seguros sobre la vida, reunidas

GARANTIAS

CAPITAL SOCIAL.	Ptas. 15.000,000
RESERVAS.	9.800,634
Capitales asegurados desde la fundación de las compañías hasta 30 de Junio de 1898.	211.278,772'82
Pagado por siniestros, pólizas vencidas y otros conceptos hasta igual fecha.	14.471,501'55

Esta Sociedad se dedica á constituir capitales para la formación de dotes, redención de quintas y demás combinaciones análogas, rentas vitalicias inmediatas ó diferidas y seguro de capitales pagaderos á la muerte del asegurado.

REPRESENTACIONES EN TODA ESPAÑA

Domicilio social: Ancha, 64.—Barcelona

ARCHIVO LIRICO-DRAMATICO Y COPISTERIA DE Francisco Pérez Pol

Calle de Roig, núm. 24.—BARCELONA

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

❁ JUAN AYÑÉ ❁
FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

LA GRESHAM

Compañía inglesa de seguros de vida
fundada en Londres en 1848.

Oficina en Barcelona:

PLAZA DE CATALUÑA, 39